

MILJØTILSYN 2009

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

INDHOLD

MILJØTILSYN	3
TILSYN PÅ VIRKSOMHEDSOMRÅDET	6
TILSYN PÅ LANDBRUGSSOMRÅDET	9
ÅRETS TEMA 2009 – HÅNDHÆVELSE	12
MILJØTILSYN I DE STATSIGE MILJØCENTRE	14
MILJØSTYRELSENS TILSYNSAKTIVITETER I 2009	16

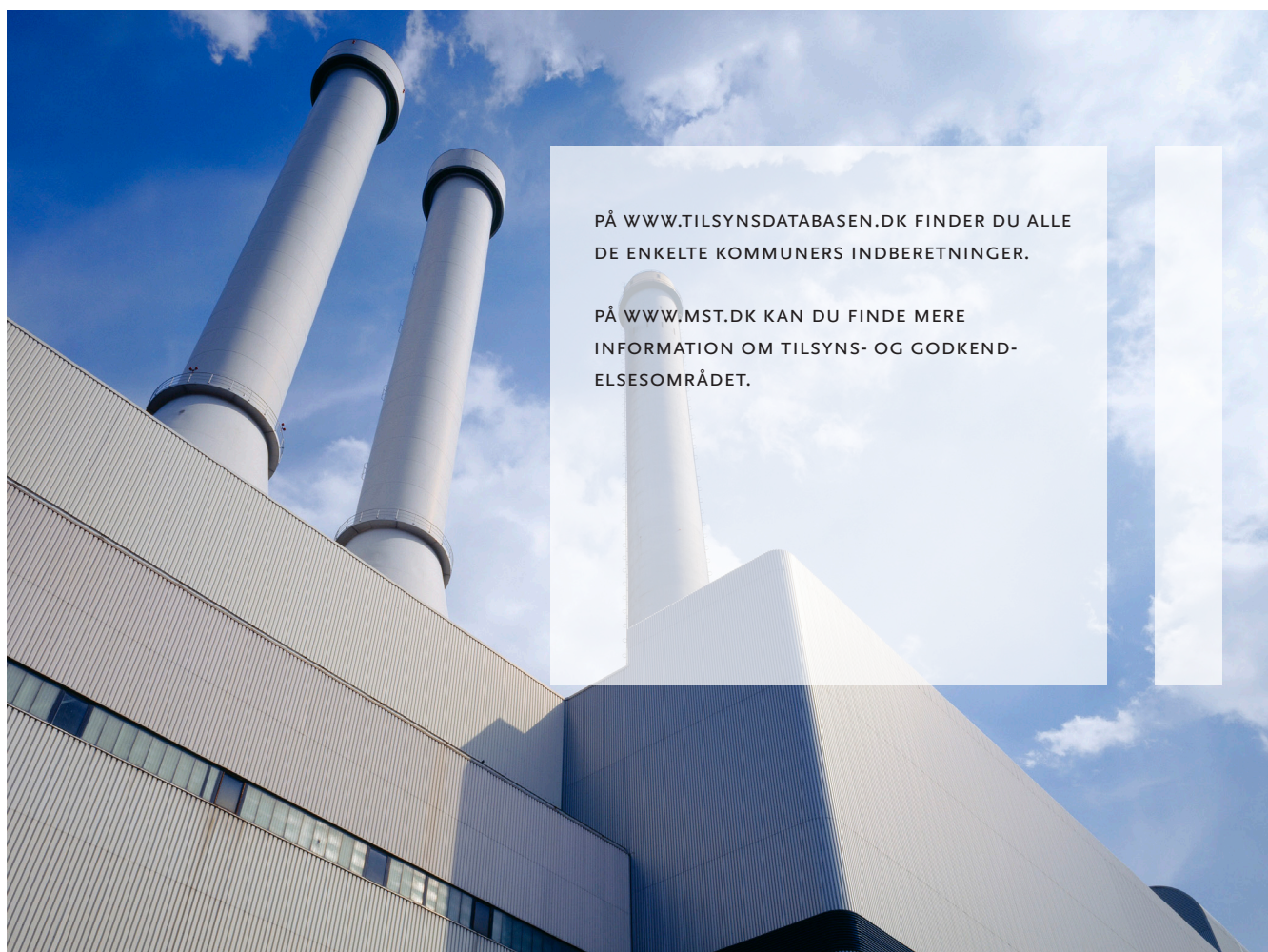
MILJØTILSYN

MILJØTILSYNET ER EN VIGTIG HJØRNESTEN I FOREBYGGELSEN AF MILJØPROBLEMER. DET AKTIVE OG OPSØGENDE TILSYN ER VÆSENTLIGT BÅDE SET UD FRA EN MILJØØKONOMISK SYNSVINKEL OG FOR BORGERNES, VIRKSOMHEDERNES OG LANDBRUGETS OPLEVELSE AF RETSBEVIDSTHED.

Hvert år sætter Miljøministeriet fokus på det store arbejde, der udføres i miljøtilsynet af kommunerne, Miljøcentrene og Miljøstyrelsen. De centrale opgaver er at miljøgodkende og føre tilsyn med en stor del af de lokale virksomheder og landbrug og sørge for, at deres vækst og udvikling går hånd i hånd med hensynet til det lokale miljø. En del af godkendelserne og tilsynet deles med Miljøcentrene (denne del beskri-

ves i et særskilt afsnit). Årsberetningen viser de overordnede tendenser i udviklingen på området og er baseret på miljømyndighedernes egne indberetninger til Miljøstyrelsen.

Pjecen er en opsummering af indberetningerne. Du kan finde flere tal og tabeller på hjemmesiden www.tilsynsdatabasen.dk.

PÅ WWW.TILSYNSDATABASEN.DK FINDER DU ALLE DE ENKELTE KOMMUNERS INDBERETNINGER.

PÅ WWW.MST.DK KAN DU FINDE MERE INFORMATION OM TILSYNS- OG GODKEND-ELSESOMRÅDET.

MINIMUMSFREKVENSER FOR TILSYN

Der er lavet en aftale mellem miljøministeren og kommunernes landsforening om mindste antal tilsyn (minimumsfrekvensen), der skal udføres i forhold til forskellige typer af virksomheder og landbrug. Miljøindsatsen opgøres i samlede tilsyn. Et samlet tilsyn er en gennemgang af en virksomhed eller et landbrugs samlede miljøforhold.

Miljøstyrelsen følger hvert år op på, om aftalen overholdes. Det er aftalt at minimumsfrekvensen udregnes generelt for hver kategori for et antal år. Det vil sige, at kommunen indenfor 3-6 år skal have udført tilsyn med alle virksomheder i en kategori (se tabel 1).

Da aftalen blev indgået i 2005, blev grænsen for mindste antal tilsyn sænket for at give plads til, at kommunen kunne føre et differentieret tilsyn. Det skulle skabe kapacitet til, at der kunne udføres tilsyn efter behov på den enkelte virksomhed eller det enkelte landbrug – dvs. flere tilsyn med problematiske virksomheder og landbrug og færre tilsyn på de uproblematisk.

OVERHOLDELSE AF MINIMUMSFREKVENSER I 2009

Antallet af kommuner, der ikke overholder aftalen, er faldet i 2009, men der er stadig mange, der har problemer med at opfylde minimumsfrekvenserne. I 2009 er der i alt 15 kommuner, som ikke har overholdt aftalen om minimumsfrekvenser på industriområdet, og 26 kommuner der ikke har

overholdt minimumsfrekvenserne på landbrugsområdet. Der er lavet individuelle aftaler med hver af disse kommuner om, hvordan de vil sikre, at deres miljøindsats fremadrettet overholder aftalerne på området. Miljøstyrelsen har på baggrund af tilsynsindsatsen for 2009 haft én kommune til samtale og fået en særskilt redegørelse fra 22 kommuner.

Derudover er der fulgt op på de 11 kommuner Miljøstyrelsen havde til samtale i 2009 på baggrund af manglende overholdelse af minimumsfrekvenserne i både 2007 og 2008. De 11 kommuner forventer at have indhentet efterslæbet med udgangen af 2010.

Kommunerne nævner flere grunde til, at de ikke har overholdt minimumsfrekvenserne for tilsyn. De væsentligste grunde, der er nævnt, er, i lighed med sidste år:

- Manglende ressourcer. Især mindre kommuner er sårbare overfor sygdom, opsigelser o.l.
- Politisk prioritering af andre områder, fx miljøgodkendelser med husdyrbrug eller klima.
- Problemer med registrering og rod i databasesystemer. Kommunerne har ikke haft styr på, hvilke virksomheder, der skulle have tilsyn – eller om de havde fået tilsyn samt antal og størrelse af alle husdyrbrug.

Som opsamling på årets tilsyns- og godkendelsesindsats, har Miljøstyrelsen udarbejdet en liste over, hvilke kommuner

TABEL 1 • OVERSIGT OVER AFTALERNE OM MINIMUMSFREKVENSER OG HVILKE VIRKSOMHEDSTYPER, DER ER OMFATTET.

MINIMUMSFREKVENSER	AFTALE FRA 2005	AFTALE FRA 2007 (HUSDYRBRUG)	PERIODE
Listevirksomheder, herunder IPPC-virksomheder	Alle skal have et samlet tilsyn indenfor en 3-årig periode	-	2007-2009
"Bilag 1"-virksomheder, auto-værksteder + renserier	Alle skal have samlet tilsyn indenfor en 4-årig periode	-	2006-2009
§ 12-husdyrbrug og husdyrbrug over 75 DE	-	Alle skal have et samlet tilsyn indenfor en 3-årig periode	2007-2009
Pelsdyrfarme under 75 DE	-	Alle skal have et samlet tilsyn indenfor en 4-årig periode	2006-2009
Husdyrbrug over 3 DE men mindre end 75 DE eller areal godkendt efter § 16	-	Alle skal have samlet tilsyn i en 6-årig periode*	2005*-2009

*Der er lavet en overgangsordning indtil, der er gået 6 år siden ordningen trådte i kraft.

Det betyder, at der kun tælles 5 års tilsyn med og derfor også kun skal være udført 5/6 dele af tilsynene.

der ikke har overholdt minimumsfrekvenserne og har offentliggjort denne på Miljøstyrelsens hjemmeside. Listerne kan ses på www.mst.dk eller ved at klikke [her](#).

Miljøstyrelsen forventer, at det fremover vil være hovedreglen, at alle kommuner overholder minimumsfrekvenserne. Tendensen er dog, at mange kommuner kun lige overholder minimumsfrekvenserne. Derved er der meget begrænset mulighed for at efterleve Miljøstyrelsens vejledning om at føre et differentieret tilsyn.

KOMMUNERNES BRUG AF RESSOURCER PÅ TILSYNS- OG GODKENDELSESOMRÅDET

Kommunalreformen har haft tydelig indflydelse på udviklingen i arbejdet med godkendelser og tilsyn. Kommunerne overtog en række opgaver fra amterne, og 2007 var det første år med husdyrgodkendelsesloven. For at kommunerne kunne løfte disse opgaver, fik kommunerne tilført ressourcer, og det var ventet, at antallet af årsværk, der var brugt på tilsyn og godkendelse, ville stige. Det viste sig i midlertidigt, at der var et fald på 27 årsværk fra 2006-2007.

Ressourceforbruget i 2009 er stort set uændret i forhold til 2008. På virksomhedsområdet har ressourceforbruget været uændret siden 2007.

I 2009 skete der en stigning i ressourceforbruget på tilsyn med landbrug på 7 årsværk og et fald i ressourceforbruget til "andet" med 21 årsværk. Det vurderes hovedsageligt at være i forbindelse med de mange nye miljøgodkendelser af landbrug. Øvrige kategorier er næsten uændret i 2009 sammenlignet med 2008. Det er tankevækkende, at der bruges forholdsvis mange ressourcer på kategorien "Andet", da denne kategori vurderes som mindre betydningsfuld for miljøet. Det kan skyldes, at antallet af borgerhenvendelser er stigende, men kategorien indeholder også indsatser i forbindelse med for eksempel jordvarme, jordforurening og meget andet.

Fra og med 2010 bliver tilsynsindberetningen forenklet, hvilket bl.a. betyder, at kommunerne ikke længere skal opgøre ressourceforbruget til tilsyns- og godkendelsesindsatsen.

FIGUR 1 · FORDELINGEN AF RESSOURCEFORBRUG I ÅRSVÆRK BRUGT PÅ TILSYN, FORDELT PÅ VIRKSOMHEDSTYPER

MILJØTILSYN

TILSYN PÅ VIRKSOMHEDSOMRÅDET

KOMMUNERNE HAR EN STOR OPGAVER I AT FØRE TILSYN MED EN LANG RÆKKE VIRKSOMHEDERS MILJØFORHOLD.

På virksomhedsområdet skal kommunerne føre tilsyn med listevirksomheder (større virksomheder der skal have en miljøgodkendelse), bilag1-virksomheder (mindre virksomheder uden miljøgodkendelse), autoværksteder og renserier. Disse typer af virksomheder er alle omfattet af minimumsfrekvenserne. Hertil kommer ca. 110.000 øvrige virksomheder, der reguleres efter § 42 i Miljøbeskyttelsesloven, som kommunerne også skal føre et aktivt og opsøgende tilsyn med.

For kommunerne består tilsynsopgaven på virksomhederne overordnet i tre dele:

1. det kontrollerende tilsyn, herunder det fysiske tilsyn, det administrative tilsyn med fx kontrol af egenkontrollvilkår, samt håndhævelse
2. vejledning af virksomhederne om ny lovgivning eller renere teknologi
3. planlægningsarbejdet for miljøtilsynets udførelse.

TILSYN MED MILJØGODKENDTE VIRKSOMHEDER

I perioden frem til 2007 har der været en nedgang i det procentvise antal af besøgte listevirksomheder. Særligt i 2006-2007 skete der et markant fald i andelen af besøgte listevirksomheder. Samtidig steg antallet af listevirksomheder, hvilket skyldes, at kommunerne i 2007 fik overdraget tilsyns- og godkendelsesforpligtigelserne for et stort antal listevirksomheder fra amterne. Både i 2008 og 2009 er der sket en mindre stigning i det procentvise antal af besøgte virksomheder.

GODKENDELSE AF LISTEVIRKSOMHEDER

Kommunerne er ansvarlige for at udarbejde miljøgodkendelser for i-mærkede og øvrige listevirksomheder. Virksomhederne godkendes efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven.

Figur 3 viser, at kommunerne frem til 2006 kunne følge med udviklingen i antallet af virksomheder og havde godkendt alle de listevirksomheder, de var myndighed for. I 2005 blev en række virksomheder, som ikke tidligere havde en miljøgodkendelse, omfattet af nye regler, og de skulle derfor miljøgodkendes. Det medførte et fald i den procentdel af virksomheder, der har en miljøgodkendelse. I 2006-2007 er

der opstået et yderligere efterslæb, hovedsageligt på grund af en række sager kommunerne har "arvet" fra amterne (affaldsdeponier, dambrug mv.).

Overordnet er ressourceforbruget til godkendelsesområdet svagt stigende. Samtidig er der brugt færre ressourcer på arbejdet med den enkelte godkendelse. Det har også været forventningen, at kommunerne i takt med, at der blev udgivet flere standardvilkår (branchebilag, bilag 5 i godkendelsesbekendtgørelsen), ville bruge færre ressourcer til godkendesesarbejdet.

FERSKVANDSDAMBRUG

Kommunerne varetager godkendelses- og tilsynsarbejdet med ferskvandsdambrug (nedenfor blot dambrug). Kommunerne har i 2009 indberettet oplysninger om 250 dambrug, hvilket er mindre end året før, hvor der var indberettet 274 dambrug. Tilsynet med dambrugene er fastlagt i dambrugsbekendtgørelsens § 15. Det omfatter mindst et årligt besøg ved alle dambrug i kommunen. Visse dambrug skal have tilsyn 2 gange årligt. Ved tilsynsbesøget kontrolleres indrettings- og driftsmæssige forhold, og der foretages bedømmelse af den biologiske vandløbskvalitet ved dambruget. Der blev i 2009 udført 252 tilsynsbesøg.

ANTAL VIRKSOMHEDER

I 2009 VAR DER I ALT REGISTRERET (CA.):

- 6.000 LISTEVIRKSOMHEDER (I-MÆRKEDE VIRKSOMHEDER, DAMBRUG OG ØVRIGE LISTEVIRKSOMHEDER)
- 11.400 VIRKSOMHEDER OMFATTET AF BILAG 1 BRUGERBETALINGSBEKENDTGØRELSEN
- 7.500 AUTOVÆRKSTEDER
- 200 RENSERIER

Ifølge tilsynsoplysningerne mangler 91 (36 %) dambrug fortsat en lovpligtig miljøgodkendelse fra deres respektive kommuner. Der blev meddelt 46 godkendelser i 2009 – især i form af tillæg til eksisterende godkendelser, men også som godkendelser, der omfatter hele virksomhedens drift.

Kommunerne, KL og Miljøstyrelsen afholdt i november 2010 en temadag om de mange manglende godkendelser. Det er herefter blevet aftalt, at der i 2011 skal ydes en ekstraordinær indsats for at komme i hus med de manglende godkendelser. Dermed tages der initiativ til at følge op på en anbefaling fra Akvakulturudvalget fra maj 2010.

Der kan læses mere om ferskvandsdambrug og Akvakulturudvalget på Miljøstyrelsens hjemmeside under Landbrug/ Ferskvandsdambrug og havbrug eller [her](#).

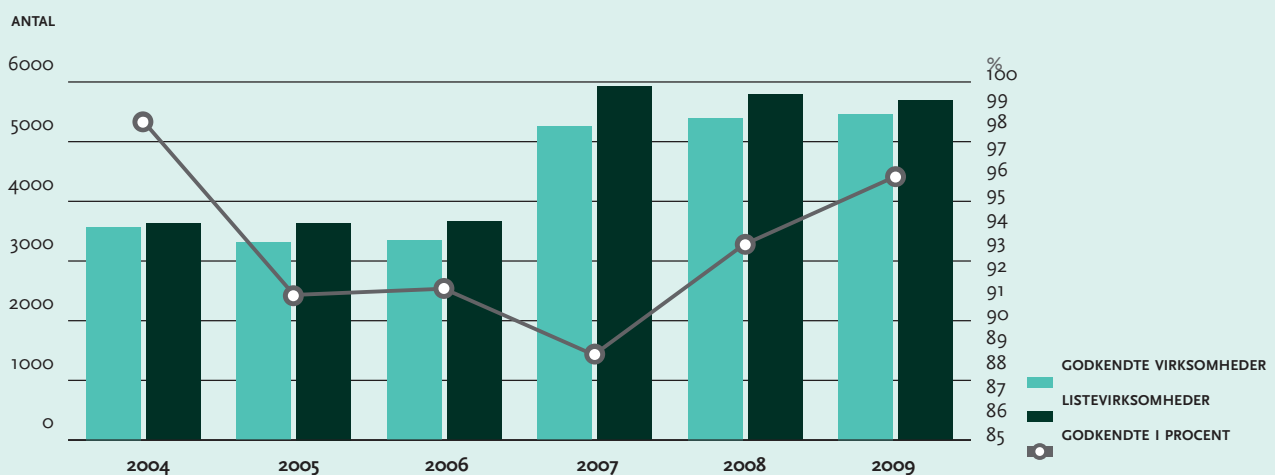
HÅNDHÆVELSER I FORBINDELSE MED VIRKSOMHEDSTILSYN

Tilsynsmyndigheden har mulighed for at anvende forskellige håndhævelsesreaktioner, hvis de møder forhold i virksomhederne, som ikke er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er henstillinger, indskærpelser, påbud, forbud og politianmeldelser. Henstilling er den mildeste administrative håndhævelsesreaktion, som ikke har en retslig bindende værdi. Fra 2006-2009 skete der en markant stigning i antallet af

FIGUR 2 · ANTAL LISTEVIRKSOMHEDER, ANTAL SAMLEDE TILSYN OG TILSYNSFREKVENNS

FIGUR 3 · FORHOLDET MELLEM GODKENDTE OG REGISTREREDE LISTEVIRKSOMHEDER I PERIODEN 2003-2009

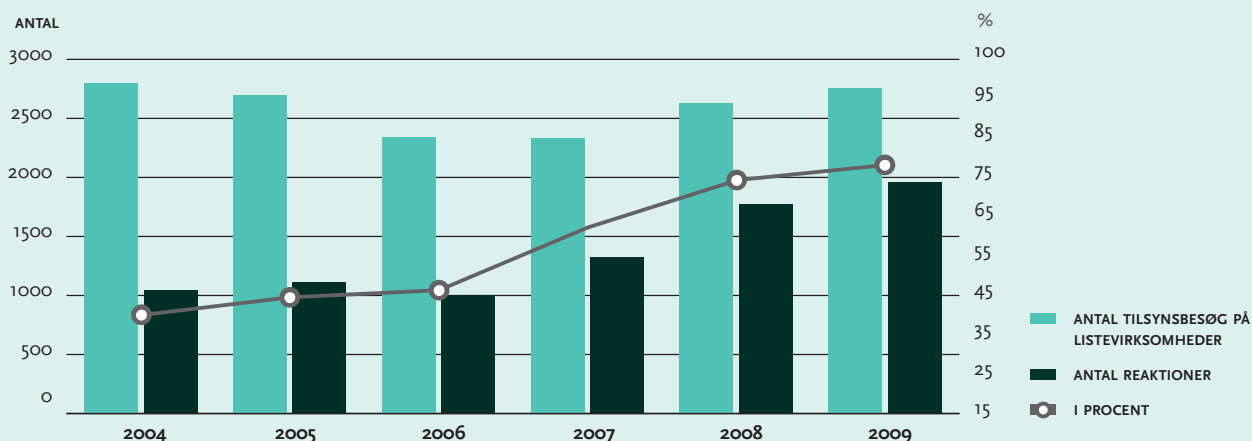
håndhævelser. Mest markant er stigningen i antallet af indskærpelser overfor listevirksomheder. Samme tendens ses også for bilag1 virksomheder, autoværksteder og renserier. I 2009 er udviklingen gået i retning af, at der hyppigere gives indskærpelser.

Figur 4 viser antallet af håndhævelser i forhold til antallet af udførte tilsyn på virksomheder omfattet af listevirksomheder. Der er en forsat stigning i 2009 i antallet af reaktioner i forhold til antallet af tilsyn på listevirksomheder.

Tallene kan dække over forskellige forhold: At der håndhæ-

ves oftere, kan være en indikator for, at der sker flere overtrædelser efter gældende regler, og at der dermed er større belastning af miljøet. Stigningen kan også være et udtryk for, at kommunerne er blevet bedre til at håndhæve, at kommunerne har indført ændret praksis (mindre vejledning/dialog, mere håndhævelse), eller at det i højere grad har været nødvendigt at håndhæve, fordi kommunerne støder på flere overtrædelser. Der er også en mulig sammenhæng med, at færre tilsynsbesøg resulterer i flere overtrædelser. De mange håndhævelser kan endelig ses som et skridt væk fra det dialogbaserede tilsyn over i et mere kontrollerende tilsyn, så de fejl, der findes, i højere grad håndhæves.

FIGUR 4 · ANTAL TILSYN PÅ LISTEVIRKSOMHEDER (IKKE DAMBRUG) OG ANTAL HÅNDHÆVELSESREAKTIONER

MILJØTILSYN

TILSYN PÅ LANDBRUGSOMRÅDET

Det samlede antal tilsyn på landbrug er stigende, mens antal husdyrbrug i Danmark er faldende, og samtidig bliver brugene større. Antallet af husdyrbrug faldt fra 2008 til 2009 fra ca. 31.000 til 29.000, her medregnes ikke husdyrbrug med mindre end 3 dyreenheder (DE¹). Der er i perioden 2007 til 2009 særligt sket en stigning på 45 % i antal godkendte brug i kategorien for de største husdyrbrug fra 1428 til 2075 (ca. 45 %). Dette vil formentlig betyde færre tilsyn fremadrettet, men større brug og kompleksitet kan samtidigt stille nye krav til tilsynsmedarbejderens kompetencer. Det samlede antal tilsyn steg igen fra 2008 til 2009, fra 6912 til 8020 samlede tilsyn, når kategorien 'øvrige landbrug' medregnes. Det betyder, sammen med faldet i antallet af husdyrbrug, at den andel af husdyrbrugene, der får tilsyn, er steget fra omtrent hver femte brug til hver fjerde brug.

Det er positivt at tilsynsindsatsen er øget, og at kommunerne er i gang med at indhente det forsømte. Det er for året særligt interessant, at der kan observeres en øget håndhævelse overfor overproduktionssager både i antal og politianmeldel-

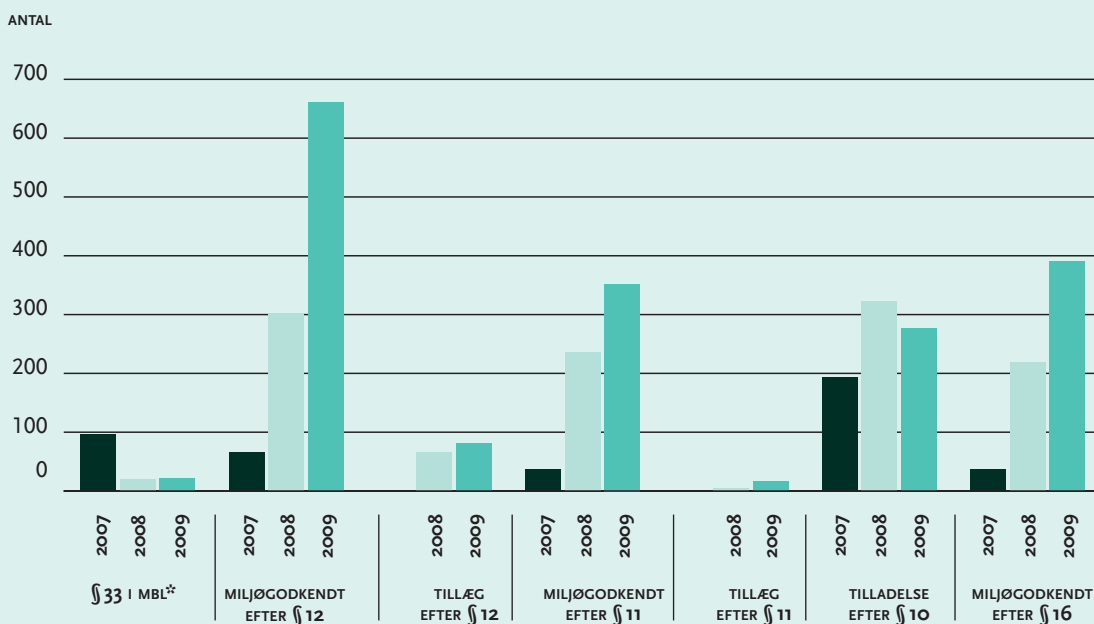
ser. Det kan være en reaktion på mere klare regler og fokus på området. Herudover har der fortsat været et særligt fokus på gyllebeholdere. Tendensen viser en forbedring af forholdene i den særlige indberetning omkring overdækning, særligt i forhold til at log-bogen er opdateret, men også at det stadig er et område, hvor kommunen finder mange overtrædelser.

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

Der er sket en stor stigning i antal miljøgodkendelser af husdyrbrug fra 2007 til 2009. Der blev med den ny husdyrgodkendelseslov fra 2007 ryddet op i en række hidtidige lov- og regelsæt. Det betyder, at flere husdyrbrug nu reguleres gennem en godkendelse eller en tilladelse.

I 2009 er der givet 660 godkendelser efter §12 og 352 godkendelser efter §11. Det er en stigning på henholdsvis 119% og 49%. Der er i mange kommuner gjort en stor indsats for at sikre, at der bliver taget hånd om reguleringen på dette område. Der er dog stadig store udfordringer for at sikre en rimelig ventetid for ansøgerne.

FIGUR 5 · UDVIKLINGEN FRA 2007 TIL 2009 I MILJØGODKENDELSE M.M. PÅ HUSDYROMRÅDET
ANTAL GODKENDELSE, TILLADELSE, TILLÆG, ANMELDELSER, M.M. (1 ÅRET)

* MILJØBESKYTTELSESLØVEN

1. En dyreenhed er defineret ud fra en mulig miljøbelastning med kvælstof. I bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 med virkning fra den 1. august 2002 er omregningsfaktorerne for alle husdyrkategorier fastsat således, at én dyreenhed svarer til 100 kg kvælstof i gødningen.

OPFYLDELSE AF MÅLENE FOR TILSYNET

Selvom der i 2009 er sket en stigning i antal tilsyn på en række områder, er der stadig husdyrbrug, der ikke får tilsyn ofte nok. På landsplan er det kun de små brug under 75 DE, der overholder frekvensen som helhed. Det dækker dog over store individuelle forskelle. For brug mellem 75DE og §12 grænsen er der i 2009 udført 3.583 tilsyn i år mod 2.843 tilsyn i 2008. I alt lever 73 % af kommunerne op til aftalen. For de kommuner, der ikke er med endnu, er der lavet aftale om at indhente de sidste tilsyn i 2010. Efterhånden som flere brug bliver miljøgodkendte, ændrer det også rammerne for tilsynet.

EKSTRA AFTALE MED KL OM UANMELDTE TILSYN MED GYLLEBEHOLDERE

Der er igen i 2009 blevet gennemført uanmeldte tilsyn med gyllebeholdere. Der er gjort en stor indsats i kontrollen af

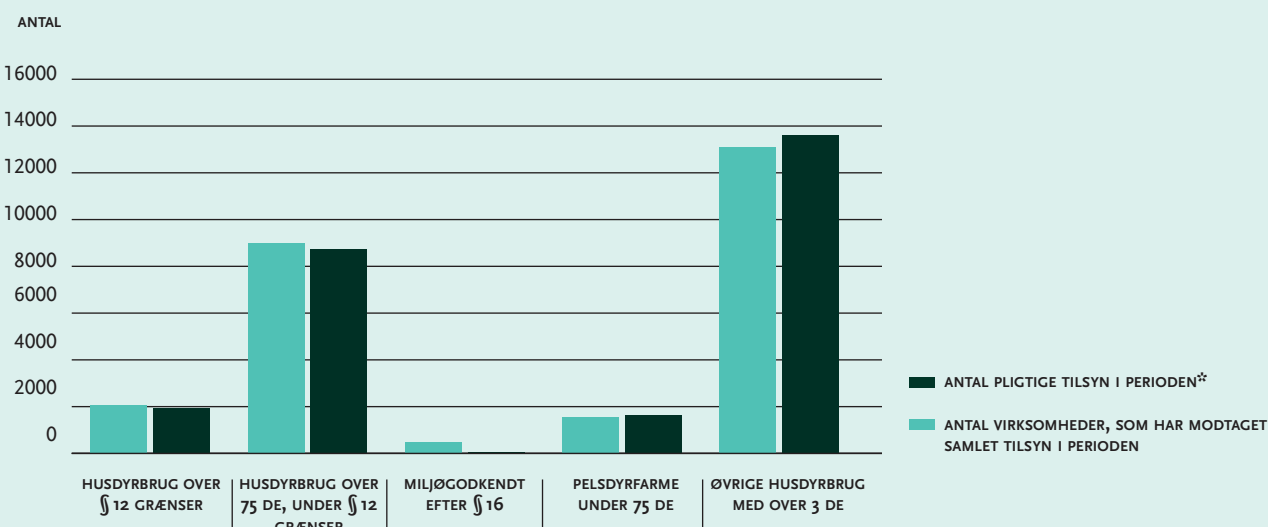
gyllebeholdere, og det ser ud til at forholdene bliver bedre, da der er fundet færre problemer i 2009 end i 2007 og 2008 ved omtrent samme antal besøg (se tabel 2).

Antal af gyllebeholdere, hvor overdækningen er i orden eller mangler af gyldig grund, er steget fra omkring 84% i 2007 og 2008 til 91% i 2009. En gyldig grund til at flydelaget mangler, kan for eksempel være, at der er pumpet gylle ud. Brugeren har så 14 dage til at genetablere flydelaget. Dette kan ses af den obligatoriske logbog, som skal føres over aktiviteter omkring gyllebeholderen. Det er tydeligt, at de kontrollerede brug særligt er blevet bedre til netop at føre log-bogen, idet der var meget færre tilfælde hvor log-bogen ikke blev accepteret. Det må også regnes som en vigtig forklaring på, hvorfor der var færre tilfælde af manglende overdækning, der ikke blev accepteret.

TABEL 2 · RESULTAT 2007 TIL 2009 AF UANMELDTE TILSYN MED GYLLEBEHOLDERE

ÅR	UANMELDTE TILSYN	OVERDÆKNING OK ELLER MANGLER AF GYLDIG GRUND	OVERDÆKNING OK ELLER MANGLER AF GYLDIG GRUND PROCENT AF TOTAL	LOG OK	LOG IKKE OK	MANGLENDE OVERDÆKNING IKKE ACCEPTERET	MANGLENDE OVERDÆKNING IKKE ACCEPTERET PROCENT AF TOTAL
2007	2.212	1.868	84	298	182	344	16
2008	2.632	2.204	84	374	224	428	16
2009	2.489	2.256	91	297	85	233	9

FIGUR 6 · TILSYNSPLIGT OG ANTAL FØRTE TILSYN I TILSYNSPERIODEN

*= ANTAL VIRKSOMHEDER PR. 31/12 2008 UNDTAGET FOR DE SMÅ BRUG, HVOR DER ER EN OVERGANGSORDNING, SÅ KOMMUNERNE KUN SKAL HAVE NÅET 5/6 DELE I 2009 (SE TABEL 1)

HÅNDHÆVELSER I FORBINDELSE MED TILSYN

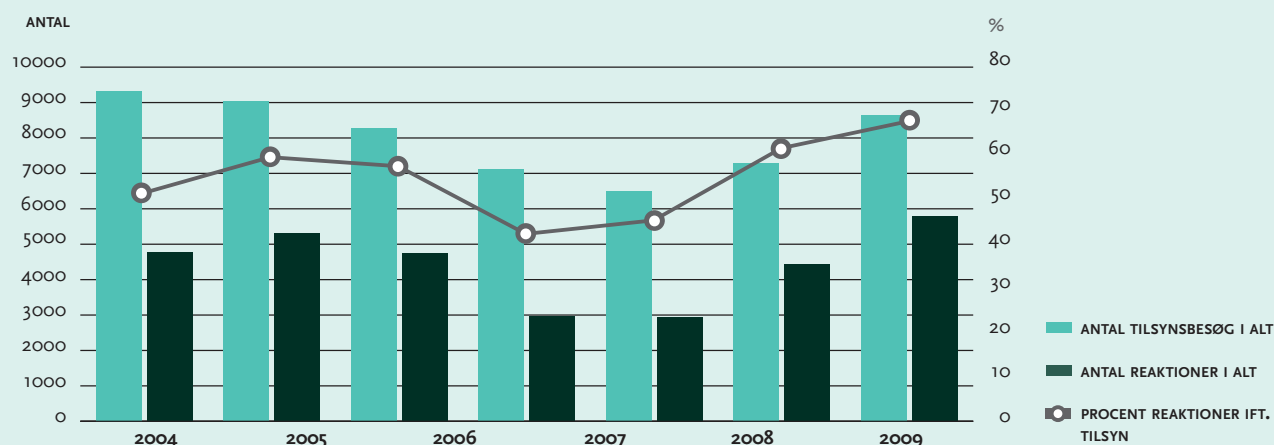
Antallet af håndhævelser er stigende ligesom andelen af tilsynsbesøg hvor kommunerne fandt ulovlige forhold. Før 2002 har niveauet af håndhævelser ligget stabilt på lige over 40 %. Niveauet har været tilbage på det dette niveau i 2006 og 2007, men er igen steget i 2008 og 2009. Stigningen kan skyldes det højere antal tilsyn, men det er svært at sige i hvilket omfang, der er tale om flere overtrædelser eller en ændret praksis for tilsyn og håndhævelse.

Der er en stigning i antallet af reaktioner fra kommunerne, hvad angår henstillinger og indskærpelser, men de følges ikke af en stigning i påbud og politianmeldelser. Det kan både

betyde, at henstillingen/indskærpelsen virker, men også, at der ikke bliver fulgt op fra kommunens side. Der har været en tendens fra 2003 og fremefter til at reaktionerne i stigende grad foretages ved indskærpelser frem for henstillinger.

Der er især sket en stigning i reaktioner på overskridelser af antal dyr på bedriften, manglende bræmmer langs vandområder, og gødningsbeholdere, og der er fortsat mange reaktioner på problemer med møddingpladser, kompostlager på mark og affald. Der opgøres ikke hvor mange forhold, der er ført tilsyn med. Det vil sige, at det ikke er muligt at bestemme, hvor stor en andel reaktionerne udgør af de individuelle punkter (tallene kan ses på www.tilsynsdatabasen.dk).

FIGUR 7 · ANTAL TILSYNSBESØG PÅ LANDBRUG EKSKL. PELS DYRFARME, OG ANTALLET AF HÅNDHÆVELSESREAKTIONER I PERIODEN 2003 - 2009 I HHV. ANTAL OG PROCENT AF TILSYN

FIGUR 8 · UDVIKLINGEN I ANTAL OG TYPE REAKTIONER LANDBRUG 2003 TIL 2009 (FOR 2007-2009 INKL. PELS DYRBRUG)

ÅRETS TEMA 2009 — HÅNDHÆVELSE

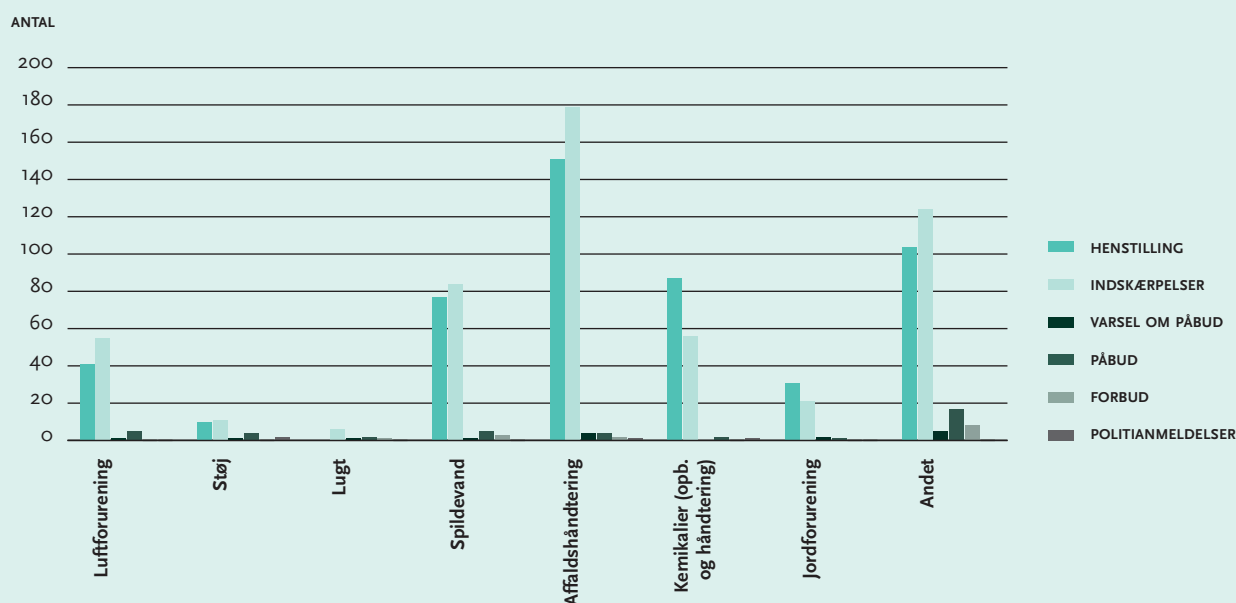
MILJØSTYRELSEN HAR I FORBINDELSE MED TILSYNSINDBERETNINGERNE I EN ÅRRÆKKE HAFT ET 'ÅRETS TEMA' PÅ HENHOLDSVIS VIRKSOMHEDS- OG LANDBRUGSOMRÅDET. MED DET FÆLLES TEMA I 2009 SATTE STYRELSEN FOKUS PÅ PÅ DE SANKTIONER KOMMUNERNE BRUGER, NÅR DE FINDER ULOVLIGE FORHOLD.

Det er frivilligt for kommuner og miljøcentre om de vil bidrage med erfaringer til årets tilsynsystem. Indberetningen giver derfor ikke et fuldstændigt billede af forholdene. Erfaringerne bruges i Miljøstyrelsens videre arbejde indenfor de enkelte områder. Miljøstyrelsen har modtaget tilbagemeldinger fra 29 kommuner, fordelt over hele landet, men med overvægt af sjællandske kommuner.

Når man betragter fordelingen af typen af håndhævelser på miljøforhold, både på virksomheds- og landbrugsområdet, gentages billedet fra den generelle indberetning. Der er en tendens til, at der er givet flere indskærpelser end henstillinger.

På virksomhedsområdet er det som oftest problemer med affaldshåndtering, spildevand samt luftforurening, der giver anledning til håndhævelser. De indmeldte data viser, at særligt affaldshåndtering giver anledning til håndhævelser på autoværksteder og brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag-1-virksomheder. På autoværksteder er også luftforurening årsag til håndhævelser. På brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag 1-virksomheder er spildevand, samt håndtering og opbevaring af kemikalier er også årsag til håndhævelser. På øvrige listevirksomheder har særligt affaldshåndtering været årsag til håndhævelser, men også spildevand, kemikalier og luftforurening optræder som årsag. For i-mærkede virksomheder, er det hovedsageligt spildevand, der giver anledning til håndhævelse.

FIGUR 9 · ANTALLET OG FORDELINGEN AF HÅNDHÆVELSESREAKTIONER PÅ DE ENKELTE MILJØFORHOLD

På husdyrbrug er antallet af indskærpelser væsentligt højere end antallet af henstillinger på alle miljøforhold bortset fra affald. Den hyppigste årsag til håndhævelse er gyllehåndtering, der inkluderer beholder, beholderkontrol af flydelag (logbog), udbringning m.v. Dyrehold, er også årsag til mange håndhævelser, herunder flere påbud og politianmeldelser. Det drejer sig særligt om overproduktion.

Der blev kun indberettet data om politianmeldelser fra 11 kommuner, som tilsammen har foretaget 46 politianmeldelser, 9 på virksomheder og 37 på husdyrbrug. Sagsbehandlingstider fremgår kun for enkelte af de indmeldte sager. Politianmeldelserne på landbrugsområdet er også særligt begrundet med overproduktion, problemer med gødnings- og gyllehåndtering, samt ulovlige markstakke og ensilagesaft. Dertil kommer problemer med affald, stald og miljøgodkendelse. Årsagerne til politianmeldelser på virksomheder er særligt relateret til affald og manglende overholdelse af vilkår i miljøgodkendelsen.

Der er omkring 1 års sagsbehandlingstid hos politiet på de indberettede sager, men der er også nogle med en del længere tid, der kan gøre det svært at få afsluttet forløbet. Der er oplyst 11 tilfælde af politianmeldelser for landbrug, hvor det fremgår, at politianmeldelsen er afsluttet med dom indenfor 12 måneder undtagen i ét tilfælde, hvor dommen er afsagt efter 23 måneder. For virksomheder er der angivet sagsbehandlingstider i 4 tilfælde, hvor de 3 er afsluttet indenfor 11 måneder, og den sidste er afsluttet efter 16 måneder. Det vides ikke, om de øvrige sager endnu er uafsluttede, eller kommunen blot mangler kendskab til det videre forløb hos politiet. Bødestørrelsen varierer mellem 3.000-25.000 kr. med et gennemsnit på 9.900 kr. for landbrug og 11.250 kr. for virksomheder.

På Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk (industri/tilsyn og brugerbetaling) findes hele afrapporteringen af årets tema.

MILJØTILSYNET I DE STATSLEGE MILJØCENTRE

Tre centre, miljøcenter Odense, miljøcenter Roskilde og miljøcenter Århus, er godkendelses- og tilsynsmyndighed for en række af de større virksomheder. De tre centre skal, ligesom kommunerne, indsende en årlig beretning om indsatsen i forhold til miljøgodkendelser og tilsyn til Miljøstyrelsen. Fra 2011 er centrene en del af Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

RESSOURCEFORBRUGET

I 2007 blev centrene dannet, og der er derfor brugt mange ressourcer på at få datagrundlaget på plads i det første år. Derudover har der været et stort behov for at tilrettelægge en ensartet sagsbehandling i alle tre centre. I 2009 fremgår det, at der bruges flest ressourcer på tilsyn og det opfølgende arbejde, og at der bruges færre ressourcer på kortlægning og planlægning.

TILSYN MED OG GODKENDELSE AF VIRKSOMHEDERNE

Miljøcentrene er ikke formelt omfattede af aftalen om minimumfrekvenser for samlede tilsyn, men centrene har i 2009 udarbejdet en 2-årig handlingsplan med en hensigtserklæring om at minimumfrekvenserne skal overholdes. Handlingsplanens målsætning forventes efterlevet med udgangen af 2010. For de virksomheder, hvor centrene er tilsynsmynd-

dighed, betyder det, at alle virksomheder vil få et samlet tilsyn mindst hvert tredje år.

Miljøcentrene har i 2009 registreret markant flere samlede tilsyn end de to foregående år. Først når hele virksomheden er gennemgået, evt. ved flere tilsynsbesøg, kan der registreres et samlet tilsyn. Da centrene er tilsynsmyndighed for store og komplekse virksomheder, er der for nogle virksomheder behov for, at der gennemføres flere deltilsyn, før der kan registreres et samlet tilsyn.

I 2009 er der gennemført 107 samlede tilsyn, det svarer til en tilsynsfrekvens på 27 procent i indeværende år. Tilsynsfrekvensen var 5% i 2007 og 8% i 2008. Målsætningen er ikke nået helt endnu, men stigningen har været markant.

HÅNDHÆVELSER

Miljøcentrene har i 2009 lavet mange flere håndhævelsesreaktioner end i både 2007 og 2008.

Stigning i antallet af indskærpelser er mere end fordoblet fra 2008 til 2009. I antallet af øvrige påbud ses også en stigning. Antallet af påbud efter § 41 b er steget mest. Påbud

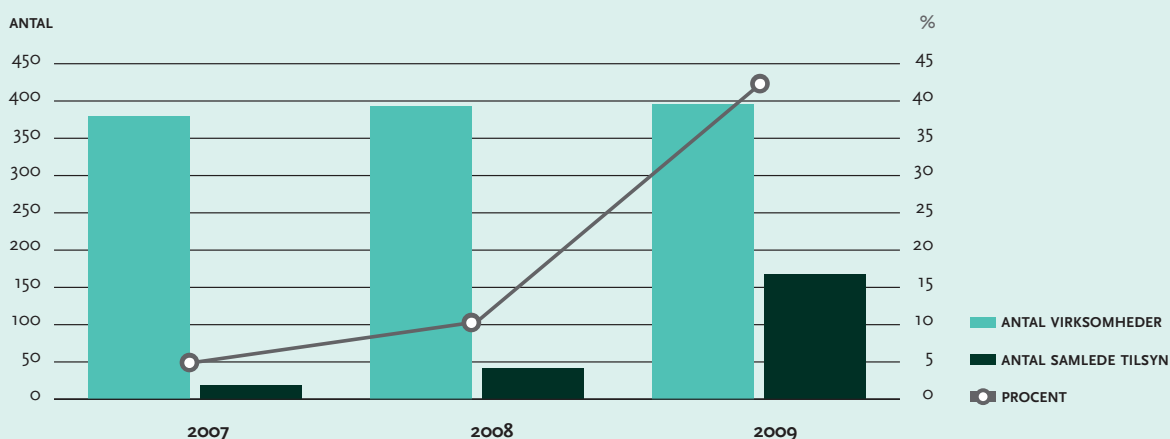
FIGUR 10 · FORDELINGEN OG UDVIKLINGEN AF RESSOURCEFORBRUGET I MILJØCENTRENE.

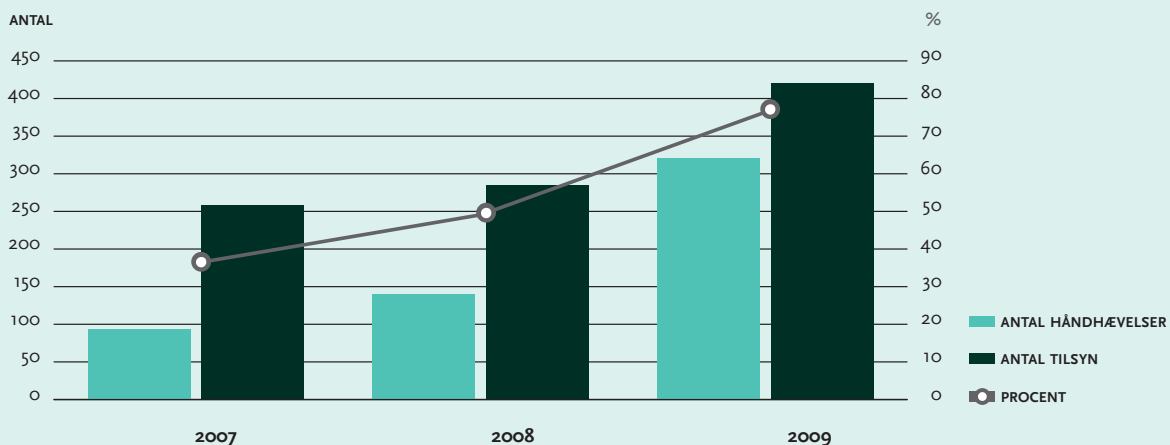
efter Miljøbeskyttelseslovens § 41 b gives i forbindelse med et behov eller ønske om ændring af vilkår i virksomhedens miljøgodkendelse. Stigningen kan både tilskrives det store antal revurderinger af IPPC virksomheder, der blev gennemført i 2009, og at den øgede tilsynsindsats har givet mere opmærksomhed på behovet for at ændre vilkår i virksomhedernes miljøgodkendelser.

I figur 12 fremgår, at der er sket en løbende stigning i antallet af reaktioner i forhold til antallet af tilsynsbesøg. I 2009 blev der håndhævet ved 76 % af tilsynsbesøgene. Der kan være mange årsager til stigningen i håndhævelsesreaktioner. Det kan ses som en konsekvens af centrene's øgede tilsynsindsats, samt at der generelt har været et øget fokus på håndhævelsesindsatsen.

FIGUR 11 · ANTALLET AF SAMLEDE TILSYN I PERIODEN I FORHOLD TIL ANTALLET AF VIRKSOMHEDER.

FIGUR 12 · MYNDIGHEDSREAKTIONER I MILJØCENTRENE I FORHOLD TIL ANTALLET AF TILSYNSBESØG.

MILJØSTYRELSENS TILSYNSAKTIVITETER I 2009

MILJØSTYRELSEN FØRER TILSYN PÅ EN RÆKKE MEGET FORSKELLIGE OMRÅDER. TILSYNSFORPLIGTELSENE SPÆNDER FRA TILSYN MED STOFFER OG PRODUKTER OVER FORSKELLIGE MÆRKNINGS- ELLER CERTIFICERINGSORDNINGER, FORSØGSUDSÆTNINGER OG MEGET MERE.

Miljøstyrelsens tilsynsaktiviteter er opsummeret i tabellen på næste side. I tabellen er ressourceforbruget opgjort i årsværk og fremmede tjenesteydelser, antal tilsyn og kampagner, samt håndhævelses-reaktioner i 2009. Udover dette fører Kemikalieinspektionen tilsyn med ca. 50 bekendtgørelser, der ikke eksplicit fremgår af tabellen. Kemikalieinspektionen udgiver hvert år en selvstændig status for årets tilsynsindsats. Denne findes på www.mst.dk under kemikalier/ Årsstatus 2009. Miljøstyrelsen har udarbejdet en samlet tilsynsplan for alle områderne. Tilsynsplanen findes på www.mst.dk under Industri/miljøtilsyn og brugerbetaling.

10-ÅRIGE GYLLEBEHOLDER KONTROL

Herudover er Miljøstyrelsen ansvarlig for kontrollen med gyllebeholdere, som varetages af Teknologisk institut. Kommunerne følger op på resultaterne af kontrollen. Der er fra 1998 til 2000 kontrolleret ca. 15.000 beholdere – og i 2009 er der modtaget 4.500 kontrolrapporter. Af de 15.000 gyllebeholdere har 5.500 fået 10-års kontrol – dvs. at der mangler tilsyn med de resterende 9.500 beholdere – hvoraf mange vurderes stadig at være i brug.

MILJØSTYRELSEN UDGIVER NYHEDSBREVET "VIRK.SOM – NYT OM MILJØGODKENDELSE OG TILSYN". I NYHEDSBREVET ORIENTERES LØBENDE OM FORSKELLIGT NYT OM MILJØGODKENDELSER OG TILSYN. DET ER MULIGT AT ABONNERE PÅ NYHEDSBREVET. FIND NYHEDSBREVET PÅ WWW.MST.DK ELLER [HER](#). TIDLIGERE UDGAVER AF NYHEDSBREVET KAN OGSÅ FINDES PÅ WWW.MST.DK.

TILSYNSOMRÅDE	ÅRSVÆRK		TILSYN, KAMPAGNER M.V.	HÅNDHÆVELSESREAKTIONER
	ÅV I MST	FREMMEDE TJENESTEYDELSER	FYSISKE TILSYN, KONTROL AF EGENKONTROL, KAMPAGNER, INFORMATION	HENSTILLINGER, INDSKÆRPelser, PÅBUD, FORBUD OG POLITIANMELDELSEr.
Kemikalier	6,0	1 mio. kr.	Igangsat og afsluttet 10 kampagner Tilsynsbesøg: 200 Kontrolanalyser: 240 Produktkontrol: 222 Indberetninger: 141	Tilsynsbesøg: 40 Kontrolanalyser: 37 Produktkontrol: 57 Indberetninger: 99 Politianmeldelser: 5
GMO-området	2,1	0	61 tilsynsbesøg	0
Import/eksport af affald	CA. 1,5	0	Der er gennemført 21 kontrol-dage i samarbejde med SKAT, politi og kommuner ved grænseovergange til Tyskland og ved store havne	1 politianmeldelse. (Politiet har selv oprettet de sager, hvor der på kontroldage er konstateret overtrædelser)
Modtagefaciliteter – havneaffaldsplaner, samt anmeldelse og aflevering af affald fra skibe	0,06	650.000 kr.	På årsbasis fører Søfartsstyrelsen på vegne af Miljøstyrelsen tilsyn med 25 % af skibe som anløber danske havne, som efter modtagebekendtgørelsen har en afleveringspligt (§ 11, stk. 1) og anmeldelsespligt (§ 12) Havneaffaldsplaner Mangelfulde eller for lidt modtagekapacitet vedrørende modtagefaciliteter på havnene	0 0 Der er for tiden 2 klagersager som er under behandling
Pant- og retur-systemet	0,4	1,4 mio. kr.	SKAT har foretaget 24 uvarslede kontrolbesøg	SKAT har foretaget 4 politi anmeldelser (manglende pantmærkning). MST har foretaget 53 politi-anmeldelser (manglende rapportering af salgstal)
WEEE – elektronikaffald/ freeriders og håndtering af affald	0,3		Administrativt tilsyn med free-riders om deres tilmelding til producentregistret, indberetning af mængder, revisorerklæring m.v.	
Bilskrotbekendtgørelsen	0,04	0	Administrativt tilsyn med de 220 autoophuggere (Gyldigt miljø- eller kvalitetsstyrings-system). 36 sager om dobbeltskrotning. I ca. halvdelen af tilfældene har MST truffet afgørelse om udbetaling af skrotningsgodtgørelse	4 politianmeldelser (for manglende ophugning af udtjente biler, hvor der er udbetalt skrotningsgodtgørelsen)
Udtjente batterier og akkumulatorer	0	0	0	0

TILSYNSOMRÅDE	ÅRSVÆRK		TILSYN, KAMPAGNER M.V.	HÅNDHÆVELSESREAKTIONER
	ÅV I MST	FREMMEDE TJENESTEYDELSER	FYSISKE TILSYN, KONTROL AF EGENKONTROL, KAMPAGNER, INFORMATION	HENSTILLINGER, INDSKÆRPELSER, PÅBUD, FORBUD OG POLITIANMELDELSE.
Visse krav til emballager (indhold af tungmetaller mv.)	0	0	0	0
Bekendtgørelse om nyttiggørelse af dæk	0,02	0	0	1 politianmeldelse
Offshore	0,9	0	4 fysiske tilsyn, 40 udledningstilladelser samt omfattende kontrol af egenkontrol	0
Svovlindholdet i faste og flydende brændsler	0,25	50.000 kr.	150 skibe kontroller	0
Hurtigfærgeruter	0,06	0	Ingen tilsyn, men godkendelser	0
Støj fra maskiner til brug i det fri	0	0	0	0
Kvaliteten af benzin-, diesel- og gasolie til brug i motorkøretøjer	0,1	0	37 tankstationer	0
Begrænsning af udslip af dampe ved benzinpåfyldning af motorkøretøjer	0	0	0	0
Luftforurening fra mobile, ikke-vejgående maskiner	0	0	0	0
Støj og luftforurening fra fritidsfartøjer	0	0	0	0
Luftforurening fra skibe og platforme	0	0	0	0
Brændeovne	0,4	-	Informationskampagne om korrekt fyring i brændeovne og -kedler. Hjemmeside: "Fyr fornuftigt". Påbegyndt gennemgang af prøvningsattester – etablering af positivliste	0
Miljømærker	0	0	0	0
EMAS-logo	0	0	0	0

Miljøtilsyn 2009 indeholder en redegørelse for kommunernes, miljøcentrenes og Miljøstyrelsens tilsyns- og godkendelsesaktiviteter i forhold til landbrug og virksomheder. Redegørelsen indeholder oplysninger om overholdelse af minimumsfrekvenser for tilsyn, godkendelsesindsatsen, håndhævelsesindsatsen og ressourceforbruget.

Miljøtilsyn 2009 er en beretning der bl.a. er udarbejdet på baggrund af de årlige indberetninger fra kommunerne. Alle kommunernes indberetninger er offentliggjort på www.tilsynsdatabasen.dk